

22 2021
"Бекітілген"

Атаев

Атаев Б.С.

Х.Жәнібаев атындағы мектеп-лицейі

Божомолдоо стратегиясы

“Чоң атамдын тереги”

Мугалим: Курманбекова Э.
3 “А” класс

1. Саламдашуу.

Дайым ачык кабагым

Дайым даяр сабагым

Саламаттык каалайым

Саламатсынарбы? Балдарым!!!

Амансыңбы Асман ата

Амансыңбы Жер-эне

Амансыңбы досторум

Амансызбы эжеке.

2. Кана балдар сабакты баштар мурун.”Алтын эреже” түзүп алалы.

3. Сабакка баарыбыз даярбызбы?

1. 2. 3.

-Азаматсыңар!-балдар.

4. Сабактын максаты.

1. Чыгарманы сүрөттөр аркылуу кеңири ачып бере алышат.

2. Өз ойлорун эркин эркин айтууга жана башкалардын пикирин уга билише.

Алган билимдерин турмушта колдоно алышат.

3. Окуучулар өз алдынча жана топтордо иштеп бири-биринин пикирин угууга тарбияланышат.

5. Кана балдар ар бир топко 3 сүрөт берилди. Силер топ-топ менен биргеликте сүрөттү чогулта калабыз.

-Азаматсыңар!- балдар.

Демек чоң-ата менен теректин сүрөтүн чогулттуңар.

-Силер кандай чыгарма болот деп ойлойсуңар?

-Дагы кимдин оюу кандай?

-Кандай окуялар болот деп ойлойсуңар?

-Сабактын темасы “Чоң атамдын тереги”

Китептин мукабасында “Чоң-ата менен теректин” сүрөтүн көрүп турас

-Чыгарманын автору : Жыргал Сокурова.

ЧОҢ АТАМДЫН ТЕРЕГИ

Корообуздуң четинде чоң чынар терек бар. Ал айылыбыздагы эң бийик терек. Жоондугуна үч-төрт кишинин кулачы жетпейт. Айылга келе жатканда да, тоого чыгып караганда да козго дароо урунат.

Теректин алдына барып отурсаң, колокосү кенеп, эс алууга ыңгайлуу. Бутагында чымчыктар дайыма сайрап турат. Шамал болгондо, теректин бутак-жалбырактары шуулдайт.

Күн ысыганда ушул теректин колокосүно келип эс алабыз. Ага жакын жерде шылдырап аккан булак бар. Туштук, муздак, даамы да бир башка. Атам булактын суусунан алып самоорго чай кайнатаат. Атам колоколонт эс алганга кеткен, күрөктөрдү саптап, чалгысын чыңайт.

Карынданым Гүлайкообуз шахмат ойнойбуз же китеп окуйбуз.

Бир күнү Канат байке келип калды. Атам менен атам үйдө жок эле. Машинасы менен чаңызгытын катуу айдап келип токтоду да, сигнал басты. Короого кирип эле теректи коздой жоноду.

— Кандай, Адилет? Канкулун жакшы өтүп жатабы? Кандай эс алып жатасыңар? Машинасынын ачкычын соомойуно тегеретип ары-бери басып турду да, теректи карыптап олчоп кирди. — Атаң келгенде айт. Терегин мага сатсын. Акчасынан камсанабасың, каалаган баасын төлөп берем. Тактай тишкен цех ачадымбы. Өз айылыбыздагы теректерден баштайын деп жатам.

— Жок, байке, терек сатылбайт. Аны чоң атам тиккен да. Атам деле макул болбойт болуш керек.

— Акчасын толосом, эмнеге макул болбойт? Бир жакшы велосипед саттырып аласың. Башка дагы керектүүлөргө жарайт. Бул теректер карып деле бүттү. Бир күнү кулап калат. Андан коро эртерээк кыйып салгыла.

Теректин кыйылып, тактайларга айланып жатканын элестеткенде, коркуп кеттим. Анткени бул теректи чоң атам да жакшы көрө турган. Ушул теректин түбүндө далай жолу жомок айтып берген эле.

— Байке, бул жергебиз дайыма отуруп эс алабыз. Ойнойбуз, досторум да конкелет. Теректи кыйдырбайм!

Кантти үнүмдү катуу чыгара сүйлөп жибергенимди байкабай калдым.

— Эмне такылдайсың? Эс алып, ойногонго башка теректер деле турбайбы. Атаңа айтып кой!

Ачкычын соомойуно тегереткен бойдон Канат байке машинасына түштү да, дагы бир жолу ачуу сигнал басып, зуулдаткан бойдон айдап кетти.

Канат байке келип кеткенден кийин ойлоно баштадым. «Атама эч нерсе айтпай койсомбу? Улуу кишиге эмне каяша айтасың дебейби? Теректи сатып жиберипсечи? Жок, сатпайт болуш керек. Бул теректи чоң атама атама арнап отургузган турбайбы, өзүнүн терегин да кыйдырмак беле?»

Ойлонуп отуруп, Гүлайды чакырдым да, ага болгон окуяны айттым.

– Байке, келиңиз, атамдар келгиче бир нерсе ойлоп табалы, – деди ал.

– Кагаз, калем сап алып келчү. Гүлай чуркан барып бат эле көтөрүп келиң.

«Терек сатылбайт!!! Терек сатылбайт!!! Терек сатылбайт!!!» деп жаздык да, короонун кире беришинен баштап, терекке чейин чаптап чыктык. Бул жазууну теректин айланасына да чаптап койдук.

Атамдардын келип калганын да байкабай калыптырбыз.

– Ой, балам, эмне эле кылып жатасыңар? Теректи ким сатканы жагыштыр?

– Ата-а, теректи сатпаңыз!

Атамды кучактай калдым. Болгон окуяны Гүлай экеобүз алмак-салмак жарышып айтып жаттык.

– Теректи сатпай калайын. Бул чоң атаңардан калган эстелик да. Мага арнап тигилген терек эмеспи. Өз терегимди өзүм кыймак белем? Бул терек дагы далай жылды карытат, – деп карындашым экеобүздү кучагына кысты.

– Ураа, чоң атамдын тереги сатылбайт!

-Чыгарманы окуйм силер кунт коюп угуп, ойлоруңарды айтып тургула.

-Балдар окуп жатканда,кандай окуялар болуп жатканын эсиңерге тутуп тургула.

Чыгарманын аягында суроолорго жооп бересиңер.

Текстти уккандан кийин .

1. Окуя качан,кайсы жерде болуптур?
2. Башкы каармандар кимдер экен.
3. Канат байке эмне максатта Адилеттин үйүнө келиптир?
4. Адилет анын сунушуна макул болдубу?
5. Адилет карындашы экөө кандай амал ойлоп табышты?
6. Атасы болгон окуяны уккан соң эмде деп жооп берди?

Физиминутка.

Талыкшып кетти ойлорум.

Чарчап кетти колдорум.

Эс алдырып албасам,

Таарынат ко колдорум.

-Канда балдар азыр “Ачык жана жабык суроолор” формасын аткаралы.

3-топко суроолор берилет. (Жабык суроо)

Жоопторун окуп доскага илишет.

3-топко суроолор берилет. (Ачык суроо)

Жоопторун окуп доскага илишет.

-Азаматсыңар!- балдар.

-Азыр силерге балдар,жомоктогу окуяларды ирээти менен коюп чыгыш керек.

«АЧЫК ЖАНА ЖАБЫК СУРООЛОР» формасы

ЖАБЫК СУРООЛОР

1. Сураолордун жообу: "ооба" — "жок"	Балдар чон атасы тиккен теректи сатууга макул болуштубу? ооба жок
2. Сунушталган бир нече варианттын ичинен бир туура жоопту тандоону талап кылган суроолор	Адилетке: "Атан келгендейт. Теректин мага сатсын. Акчасынан камсанамбасын, калганын басынталар берем. Тактайтпиген пех ачадымбы. Өзайылыбыздагы теректерден баштайын деп каттам" деп ким айтты? а) бейганыш адам б) коштузасы в) Канат байке г) Самаат таякеси
3. Сунушталган жооптордун ичинен бир нече туура жоопту тандоону талап кылган суроолор	Канат байкенин айткан сөзүнө Адилет кандай жооп берди? а) Жок, байке, терексатылбайт. б) Макул, бизге да акча керек болуп жаткан. в) Аны чонатам тиккен да. г) Атам деле макул болбойт болуш керек.

АЧЫК СУРООЛОР

1. Кошумча айтып берүү	- Эмне үчүн Адилет Канат байкенин сунушуна каршы чыкты? -
2. Кыскача жоопту талап кылган суроолор	- Адилет менен карындашы Гүлай кандай амал ойлоп табышты? - - Балдардын мүнөздөрүн сүрөттөгөн үч сөздү жаз. -
3. Толук жоопту талап кылган суроолор	- Сен кандай ойлойсуң, эмне үчүн Адилет мен Гүлайды атасы да колдоду? - - Канат байке келсе алар эмне деп жооп беришет ойлойсуң? Окуянын аягын улантып айтып бергү. -

Ойлонуп отуруп, Гулайды чакырдым да,ага болгон окуяны айттым.

-Байке,келиңиз атамдар келгиче бир нерсе ойлоп табалы, - деди ал.

“Терек сатылбайт!!! Терек сатылбайт!!! Терек сатылбайт!!!”
деп жаздык да,короонун кире беришинен баштап терекке
чейин чаптап чыктык.

-Ата-а,теректи сатпаныз!

Атамды кучактай калдым. Болгон окуяны Гулай экөөбүз
алмак-салмак жарышып айтып жаттык.

Теректи сатпай калайын. Бул чоң атаңдан калган эстелик да
Мага арнап тигилген терек эмеспи. Өз терегимди өзум
кыймак белем?

Корообуздун четинде чоң чынар терек бар.
Ал айылыбыздагы эң чоң бийик терек.

Бир күнү Канат байке келип калды. Атам менен апам үйдө жок эле.

Атаң келгенде айт. Терегин мага сатсын. Акчасынан камсанабасын, каалаган баасын төлөп берем.

Жок, байке терек сатылбайт. Аны чоң атам тиккен да. Атам деле макул болбойт болуш керек.

Канат байке келип кеткенден кийин ойлоно баштадым.
Атама эч нерсе айтпай койсомбу?

-Азаматсыңар!-балдар.

-Бүгүнкү сабак жактыбы?

-Эмнеси менен жакты?

-Бүгүнкү сабак жакса, кызыл карточканы көтөргүлө.

-Сабакта активдүү катыштыңар!

-Азаматсыңар!-балдар.

Үйгө тапшырма.

Үйдөн өзүңөргө жаккан бир жомок окуп, түшүнүгүңөрдү айтып бересинер.